

СТАНОВИЩЕ

на дисертационния труд **„ПОЛЗИ ОТ ЕКЗЕКЮТИВ КОУЧИНГА ЗА
ПРОФЕСИОНАЛНА И ЛИЧНОСТНА СЕБЕРЕАЛИЗАЦИЯ“**

автор: Зорница Георгиева Стефанова-Иванова

докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Стопанско управление“

за присъждане на образователната и научна степен ДОКТОР

в професионално направление 3.7 Администрация и управление

Научен ръководител: проф. д.н. Желю Владимир

Становището се изготвя от доц. д-р Ия Тодорова Петкова въз основа на Заповед на Ректора на Софийски университет „Свети Климент Охридски“ РД 38-123/13.03.2023 г.

Данни за докторанта: Зорница Стефанова е зачислена като докторант в самостоятелна форма на обучение в катедра „Стопанско управление“ на Стопанския факултет към СУ „Свети Климент Охридски“ през месец февруари 2020 година. Положила е успешно изпитите от индивидуалния си план. Няма данни за допуснати нарушения при реализирането на докторантурата. Г-жа Стефанова е НЛП мастър, има значителна професионална експертиза в областта на фирмени обучения, професионално развитие и екзекютив коуч.

Описание на дисертационния текст. Представеният дисертационен труд е в обем от 215 стр. Структуриран е в следните обособени части: Въведение (с.8-13); I глава „Екзекютив коучинг: основни теории и концепции“ (с. 14-129), II глава „Методология на изследването. Анализ на резултатите“ (с. 130-187) и Заключение (с. 188-191). В обема на работата са включени и две приложения в обем от 9 страници – Приложение 1 „Въпросник за измерване ползите от екзекютив коучинга“ и Приложение 2 „Споразумение за работа“. Текстът е онагледен с 33 фигури, 23 таблици и 3 графики. Библиографията включва 315 източника, от които на кирилица – 12 и на латиница – 303. Целта на дисертационния труд е да се изследва до каква степен екзекютив коучингът е полезен за развитието на личния потенциал на

лидерите и как личностното развитие влияе на ефективното управление, кариерното развитие, екипната работа и организационното представяне. Защитаваната в дисертацията теза е, че ексекютив коучингът влияе върху личното израстване на коучваните индивиди, а личностното развитие влияе върху ефективното управление, кариерното развитие, екипната работа и организационното представяне.

Във въведението дисертантът представя мотивацията за разработване на темата и обосновава нейната актуалност в контекста на предизвикателствата и ускорената динамика на съвременното бизнес общество.

Представени са целта и произтичащите от нея задачи, както и изследователската теза, обекта и предмета на дисертационния труд. Обоснован е изборът на методи и изследователски инструментариум. Описани са ограниченията на изследването, структурата на текста е представена в синтезиран вид.

Първа глава „Ексекютив коучинг: основи теории и концепции“ е в обем от 116 стр. Тя е посветена на преглед на литературата. В първата част на теоретичния обзор са представени различни аспекти от предизвикателствата на развитието на лидерски умения в съвременните организации. Втората част на теоретичния обзор описва детайлно коучинга като същност и практика, дискутират се различни видове коучинг, като е акцентирано върху ексекютив коучинга – същност, специфика и подходи. Третата смислова част извежда очаквани ползи от ексекютив коучинга, а именно личностно развитие, кариерно развитие, ефективно управление, екипна работа и организационно представяне. Въз основа на направения обзор са изведени осем изследователски хипотези и е генериран модел на изследване.

Втора глава, озаглавена „Методология на изследването. Анализ на резултатите“, е в обем от 58 стр. В нея се описва подробно методологията за емпиричното изследване, с което Зорница Стефанова показва доброто познаване както на инструментите за провеждане на количествено изследване, така и на статистическия апарат за боравене с данни. Следвайки фазите на същинското изследване, дисертантът е описал пътя на подготовката за провеждане на статистическото проучване, тестовата фаза и същинското провеждане. Добросъвестно са изложени аргументите, с които дисертантът избира факторите, целевите групи, провежда допитването, отхвърля разглеждането на резултатите от т.нар. контролна група и анализира информацията. Анализът на данните е осъществен като се използват

едномерни и двумерни разпределения, факторен анализ, направено е структурно моделиране за изследване връзките между факторите.

Анализът се основава на данни, получени от 169 респонденти – всички преминали през процес на „коуч“. Подробно са проследени взаимовръзките между получените резултати и са формулирани изводи, които дават основание за по-нататъшното приемане или отхвърляне на научните хипотези.

От получените резултати дисертантът потвърждава и осемте издигнати хипотези, а именно: 1) Процесът на коучинг влияе положително за израстването на личността на лидера (личностното развитие); 2) Личностното развитие, резултат от използването на коучинг, влияе положително на кариерното развитие на лидера; 3) Ефективното управление, като резултат от личностното развитие след коучинг намеса, влияе положително на кариерното развитие; 4) Ефективното управление, като резултат от личностното развитие след коучинг намеса, влияе положително на екипната работа; 5) Ефективното управление, като резултат от личностното развитие след коучинг намеса, влияе положително на организационното представяне; 6) Личностното развитие, резултат от използването на коучинг, влияе положително на организационното представяне; 7) Личностното развитие, резултат от използването на коучинг, влияе положително на екипната работа и 8) Личностното развитие, резултат от използването на коучинг, влияе положително на ефективното управление.

Заключението представя в синтезиран вид основните акценти от теоретичния анализ и предлага изводи и обобщения от теоретико-практическото изследване

В *приложенията* към дисертационния текст е представен изследователският инструмент и примерен договор, който се сключва между специалист коуч и клиент.

Оценка на дисертацията. Цялостната ми оценка за дисертационния труд е положителна. Аргументите за тази оценка са:

- Проблемно-тематичното поле на дисертационния труд е особено актуално и дава широко поле за развитие, както от теоретична, така и от практическа гледна точка;
- Въз основа на задълбочен литературен преглед е конструиран собствен концептуален модел за оценка значението на личностното развитие след коучинг намеса, като фактор, който влияе върху кариерното развитие, екипната работа, организационното представяне и ефективното управление;

- Моделът е тестван успешно върху данни от анкетиранни чрез авторски въпросник. Анализът на резултатите от изследването има както синтезиращ, така и надграждащ характер;
- Избраните методи за обработка на емпиричната информация отговарят на модела на изследването, като дават възможност за коректен анализ и обоснован отговор на изследователските въпроси и проверка на хипотезите;
- Дисертантът е представил анализ на резултатите, както от статистическа и научно аргументирана гледна точка, така и от практико-приложна – с подробно описание за причините за получените данни. Това е логично следствие, както от натрупания професионален опит в областта от страна на дисертанта, така и от демонстрираните умения за анализ на явления, за които се прилага интердисциплинарен подход;
- Висока оценка заслужава разработеният авторски модел за създаване и апробиране на инструмент за анализиране ползите от ексекютив коучинга;
- Получените резултати допринасят за обогатяване на управленските подходи, свързани с личностно и кариерно развитие;
- В целия текст ясно се откроява силната отдаденост на дисертанта към работата по изготвяне на научния текст.

Въпроси, критични бележки, предложения. Г-жа Стефанова е представила научен текст, в който ясно се очертава силен интерес в разглежданата проблематика. С оглед работа върху следващи разработки в това научно поле, считам, че е полезно Зорница да отчете някои моменти с потенциал за подобрене:

- След направения обширен теоретичен обзор, като взимам предвид разпознаваемата професионална експертиза в областта на ексекютив коучинга, считам, че би било добре г-жа Стефанова да предложи критична оценка и коментар на представените концептуални модели;
- Получените данни (а и показани възможности за анализ на дисертанта) дават основание да се очакват по-разширена дискусия и коментари;
- Използваните научни източници могат да бъдат обогатени с изследвания в областта на коучинга и личностното развитие от български изследователи;
- На места се изисква повторна проверка на точността на изказа.

Приноси. Приемам заявените от дисертанта приноси. Посочените приноси съдържат както теоретико-приложни, така и практико-приложни аспекти.

Авторефератът е разработен съгласно изискванията и отразява основните положения на дисертационния труд.

Имам основания да съм уверена, че представеният текст изцяло е резултат от личните усилия на авторката.

Нямаме съвместни публикации.

Представени са три публикации, свързани с проблематиката на дисертационния труд.

Лични впечатления. Познавам г-жа Зорница Стефанова като докторант към катедра Стопанско управление. Познавам работата ѝ в академичен план и с убеденост мога да твърдя, че Зорница е човек, на който може да се разчита, силно отговорна и целеустремена.

Предвид гореизложеното и като имам предвид следното:

- От представените документи става ясно, че изискуемата процедура е спазена;
- Дисертационният труд съдържа защитени научни и научно-приложни резултати; кандидатът показва задълбочена подготовка и способности за самостоятелни научни изследвания;
- Изпълнени са изискванията за присъждане на научната и образователна степен ДОКТОР от ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника на СУ за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности.

Предлагам на Зорница Стефанова да бъде присъдена образователната и научна степен ДОКТОР в професионално направление 3.7 Администрация и управление.

София, 30 април 2023 г.

Рецензент:

(доц. д-р Ия Петкова)